

Jesus Nazaretekoa ezkondua ala mutilzaharra

Azkenaldian berriro ugaritzen ari* dira, Jesus Nazaretekoari buruz agertzen diren liburuak. Carmichael-ek, politiko frakasatuaren antzeko azaltzen euskun Jesus. Hippiek, opera edo oratorio bat egin dabe Jesusen kuasi-bizitzaz, euren tankeran*. Alemaniako Irakasle batek, Qumran-go esenio deslairaen* moduko deskribatu deusku, eta abar. Baina horreek guztiok ez dabe zaharra berriro besterik egin: XIX mendean* eztabaidatutako hipotesiak berblitzu. Baina hipotesi horreek aspaldi gezurtaturik eta abandonaturik dagoz, aditu edo espezialisten artean; eta gai horreetan jakintsuek ez deutsee argitalpen horreei jaramon haundirik egin.

Jesusen inbestigazioan marka guztiak jo ta pasatu, eta barruti honetan espezialistek ere sekula amestu bako kapituluak sortu dituan liburua, hala ere, USAn agertu da oraintsu: «Was Jesus married?» (Ezkondua al zan Jesus?). William E. Phipps West-Virginiako erlijio Irakasleak idatzitako liburu guztiz amerikanoa dozue hori.

Harreman seksualen premia gizonaren naturalezari itsatsitakoa dala ta, Jaungoikoak gizonaren naturaleza hartuz gero, premia hori ere hartu egin behar izan ebala, arrazonatzen dau «seksegeta» presbiterianoak.

Ebanjelioek ez dabe Jesusen ezkontzaz ezer esaten; baina hori normala iruditzen jako gure autoreari. Non esaten dabe, barre egin ebanik edo gaixotu egin zanik edo arbola bati piz egin eutsonik ere? Ebanjelioek ez dabe Jesusen bizitzako gauza horrienterik esaten, apartekoak bakarrik baino. Eta, ezkontza arras* normala zanez gero, zergatik esan beharko eben holakorik? Gainera, Jesusen garaian, ezkondu bakoei Jaungoikoaren eskutik galduek legez* begiratzen jaken judeguen artean; eta, ezkondu barik egotea apartekoa zanez gero, ezin utziko eben ebanjelistek holako gauza harrigarria aipatu barik.

Zertan egon zan, bestela, 30 urte bete arte, ebanjelizatzen hasi barik?

Argumentu Indartsu honeen ondoren, Jesusen emaztearen bila doakigu Phipps, erabakimendu osoz. Eta, ebanjelioetako datu txikiak Irudimen haundiz arakatuz* eta bueltatuz eta goitik eta behetik neurtuz, konputer batek baino hobeto aurkitu dau Jesusen emaztea: Maria Magdalena, seguruen seguruenik. Magdalena Jesusen jarraitzaile leialena izan zan, gurutzeraino ta hilobiraino ere atzeratu barik jarraitu eutsona. Eta emakume jarraitzaileen zerrendan (Jakina da, Jesusen predikazio bideetan emakume talde batek jarraitzen eutsola) beti Magdalena aipatzen da lehenengo tokian, apostoluen buruan Pedro legez*. Phippssek susmatzen dauanez, Madalenak hautsi egin eban beste norbaitegaz, Jesusekin eukan ezkontza; baina Jesusek barkatu egin eutson (bestela, harrika hiltzen ziren emakume ezkontzausek), eta horrexegatik dino ebanjelioak, Jesusek zazpi deabru atera eutsozala Madalenari. Eta horrexegatik egoen Jesus, beste emakume ezkontzause bat harrikatu gura ebenen kontra ere, ebanjelioetan ikus daitekenez.

Baina ba leiteke, Jesusen emaztea beste noredonor izatea ere; eta, Jesus predikatzen ebilen artean, emaztea etxea zalntzen gertzea ez jako hipotesi txarra iruditzen Phippsari.

Eta, azkenik, beste hipotesi bat ere egiten dau: ebanjelizatzen hasi zan garalan, alargun izan elteken Jesus.

Jesusi errespetua galdu deusola ta, oihi ta garrasi egin dabe Amerikako Irakurleek milaka ta milaka. Eta zuk, Irakurle, zer deritxazu?

JOSE AZURMENDI
(errespetu guztilagaz)

deusku, dauku, digu
deutsee, diete
deutso, dio
elteken, zitekeen
euskun, zeukun, zigun

eutson, zion
eutsozan, zizklon
jaken, zitzalen
jako, zaio

URNIETA

Xabier Urrujulegi zanaren aldeko meza

Martxoaren 21ean, Igandez, golzeko hamalketan, meza santu bat eskainiko* dute, Xabier Urrujulegi zanaren betiko zorlona alde, haren lagun eta euskal Irakasle guztiek.

"Hitz Hutsak"?

Ene herrian, Santurtzen —non dagoen kontuan harturik, Nerbion ibaiaren ezker aldean, alegia*— Euskal Herriko kontrazioak argi eta garbi ikus ditzakegu. Guztiok dakigunez, hemengo giroa arras* erdalduna da. Eta egoera hau ezin dezakegu jasan*, benetan euskaldun iraun nahi dugunok eta geure buruak pertsonatzat eduki gura ditugunok, alajaina*!

Orain bi hilabete, Santurtzeko eliza baten erretoreagana Joan nintzen, meza bat euskeraz jartzeko eskatzera. Nik ba nekien, hura euskalduna zela. Elizan sartuta gero, ordu lauren bat eman behar ukan* nuen haren begira, zeren* eta konfesatzen ari* baitzen. El-karrizketa hasi baino lehen, pozez beterik nengoen: gero ta gero ere, Santurtzeko euskaldunok, zeredozertan bederen*, euskaldun ahal izango genuen.

Gure apaiza etorri zitzaitan, eta:

—Egunon, jauna, Santurtzeko euskaldun bat maiz.

—(Berak erderaz). Zer da hori? Zer diozu? Ez dautzut ezer ulertzen.

—(Nik ere erderaz). Euskeraz ez dakizu ala?

—Ez bai Zer gura duzu?

—Barka nazazu, baina zure euskalduntasunaz zertxobait entzuna dut. (Apaiza irribarrez). Nahi dudana hauxe da: meza bat euskeraz Santurtzen jartzea.

—Zergatik ba? Horrelakorik ez dut batere atsegin.

—Bi mila euskaldun omen dira Santurtzen.

—Hala ere, nor zara zu, honeiakoeekin niregana etortzeko? Inor ere ez.

—Jauna, ez dut uste, ni nor naizen jakiteak garrantzirik duenik. Beste gauza bat da, ni euskaldun izanik, euskaldunen eskubideen bila etorri natzaitzula.

—Zer? Eskubideak? (Barre algaraka). Zer diozu, mutil?

—Euskaldunok ere, kristau eta Jaungoikoaren seme garela uste dut. (Memento hartan, ni ezagutzen ninduen beste apaiz bat etorri zen, eta hitz egiten hasi zitzaitan).

—Non bizl zara, mutil? (Nire etxean, neuk izan ezik, ez daki inork euskeraz).

—Gipuzkoa kalean.

—Horrek (erretoreak) zuk baino euskera gehiago dakl gero.

—Ba liteke. Baina oraino harek ez daut euskeraz ezer esan, eta nik bai, apurtxo bat baino ez bada ere.

—(Erretoreak). Horixe nahl dut, euskeraz egin dezazula.

—Baina...

—Tentatzen arl natzaitzu, mutil.

—(Beste apaizak). Gainera, pentsa ezazu, zer egin beharko genukeen, Peñotan bizl diren arrotz guztiek, beren hizkuntzan mezak esateko eskatuko baleukute.

—Baina beste askoren hizkuntza ez da Italiano edo Ingelesa, ez eta gaztelania ere, euskera baizik.

—(Erretoreak). Ene, nola jarri zaren! Hala ta guztiz ere, ez dut uste, euskeraz meza bat jartzeko arrazoirik dagoenik. Eta, horrez gain, hemen horrelako meza bat emateko, mila bat euskaldun guttionez etorri beharko liriteke.

—Jauna, Santurtzeko euskaldun gehienak nola dauden kontuan hartzen ez baduzu, horrela pentsa zenezake. Baina pentsa ezazu, hemengo giroa ez dela halentzat batere onargarria, zeren* eta giroa erdalduna baita* eta haik* ez baitira Santurtzen bertan mundura* jaloak, euskaldun alderdian baizik.

—Berriro diotsut, ez dagoela arrazoirik.

—Mesedez...

—Agur.

—Agur orduan.

Oraindik ere, honela mintzo gintekeela uste dut:

Gure asmoak, esperantzak,
Herria, askatasuna,
Justizia, bakea,
egia, maitasuna:
mitoak, HITZ HUTSAK?

Nork bere buruari nahi duen erantzuna eman diezakeo.

ANDOLIN EGUZKITZA

baleukute, baleuskue,

ballgute

daude, dagoz

daut, deust, dit

dezakegu, daikegu

dezazula, daizula

diezakeo, deiskio, dezaloke

ditzakegu, daikeguz

gintezke, geintezke

natzaitzu, natxatzu

nazazu, naizu

zenezake, zeinke

zitzaitan, jatan